SPEAKEASY

SCENARIUSZ

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

EDUKACJA ALTERNATYWNA I DOSKONALENIE ZAWODOWE

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

UK - Butterflies LTD

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

01 INFORMACJE

1. Czas trwania zajęć
2. Odbiorcy zajęć
3. Ilość uczestników
4. Metody pracy
5. Materiały potrzebne do realizacji spotkania
6. Cel warsztatów

02 WSTĘP

1. Wprowadzenie do tematyki zajęć
2. Przedstawienie się prowadzących /prowadzącego zajęcia
3. Ice breaker: Integracja grupy
4. Ustalenie zasad panujących w grupie

03 MERYTORYKA

04 ZAKOŃCZENIE WARSZTATÓW

05 ZAŁĄCZNIKI

ANKIETA EWALUACYJNA / WZÓR DYPLOMU

01 WSTĘP

Speakeasy to program do pracy z młodzieżą, która rozpoczyna zbyt wcześnie inicjację seksulaną, wynikającą z braku miłości, silnej potrzeby bycia kochanym poprzez brak więzi rodzinnych oraz wzorców. Jest to grupa mająca problemy z wyrażaniem uczuć, przemocą w związku czy relacjach, brakiem motywacji oraz nieumijętnością tworzenia więzi międzyludzkich i stosunków interpersonalnych. Młode osoby potrzebują wiedzy, aby wykształcić pozytywne postawy i umiejętności, które pozwolą z sukcesem wejść w dojrzewanie i wczesną dorosłość. Program skierowany jest do osób pozostających pod opieką domów dziecka, placówek opiekuńczo – wychowawczych, pozostających pod opieką pieczy zastępczej oraz do wszystkich zainteresowanych.
Program przeznaczony jest dla młodzieży 16+. W uzasadnionych przypadkach zgodnie z opinią dyrektora placówki lub opiekuna prawnego udział w warsztatach mogą wziąć osoby, które ukończyły 15 lat.

1 Czas trwania zajęć:

4 GODZINY ZEGAROWE

2 Odbiorcy zajęć :

Odbiorcami warsztatów są grupy młodzieży (dziewczyny i chłopcy) w wieku 16+ będąca wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, rodzin zastępczych oraz wszytskich zainteresowanych.

3 Ilość uczestników:

Grupa warsztatowa dla 12 osób obojga płci. Można również przeprowadzić warsztat w grupie mniejszej, co najmniej 8 osobowej w zależności od warunków lokalowych.

4 Proponowane metody pracy

- Drama,
- Burza mózgów,
- Aktywne sposoby prowadzenia zajęć: praca w grupach
- Zabawa ruchowa
- Techniki relaksacyjne
- Psychoedukacja, praca indywidualna
- Miniwykład.

5 Przykładowe materiały potrzebne do realizacji spotkania:

- Naklejki,
- Pisaki,
- Karteczki samoprzylepne,
- Woreczek z klockami w 2 kolorach,
- Talia kart Piotruś,

- Koszyczek z karteczkami w kolorach: zielony, czerwony, pomarańczowy,
- Flipchart,
- Kartki A3,A4,
- Taśma klejąca
- Koszyk lub pudło z rekwizytami (np. zabawka pluszowa, łyżka, owoc itp.),
- Markery,
- Karty pracy,
- Pudełko szpilek,
- Długopisy,
- Dyplomy,
- Ankieta ewaluacyjna.

6 Cel warsztatów

Głównym celem jest wzmocnienie kompetencji warsztatów dotyczących pojęć z zakresu seksualności człowieka, praw seksualnych człowieka, uczuć, obaw i frustracji, rozpoznawania nieporządanych zachowań, poczucia własnej wartości i pewności siebie w związku. Istotnym jest również uświadomienie konsekwencji zachowań o znamionach seksualnych i braku szacunku do własnej osoby. Celem warsztatów jest także nabycie kompetencji z zakresu odmawiania.

Głównym celem warsztatów jest nabycie podstawowej wiedzy na temat:

- Praw seksualnych człowieka,
- Zdrowych relacji,
- Podstawy asertywności, przestrzegania granic w sferze seksualnej, kształtowanie asertywnej postawy,
- Bliskość i intymność w relacjach seksualnych,
- Refleksja nad własnymi postawami,
- Edukacja otoczenia na temat praw seksualnych człowieka,

Prawdy i mity dotyczące seksualności człowieka.

02 WSTĘP

1 Wprowadzenie do tematyki zajęć

10 MINUT

Przedstawienie programu spotkania.

2 Przestawienie się prowadzącego /prowadzących zajęcia

5 MINUT

- Imię, nazwisko,
- Wykształcenie,
- Doświadczenie zawodowe,
- Zainteresowania.

3 Ice breaker

Przedstawienie się uczestników zajęć

10 MINUT

Prowadzący bierze wcześniej przygotowany woreczek z talią kart Piotrusia, podchodzi z nim kolejno do każdego z uczestników i prosi o wylosowanie jednej karty. Po zakończeniu losowania prowadzący prosi, aby każdy pokazał swoją kartę i odnalazł swoją parę (parę tworzą uczestnicy, którzy wylosowali kartę o tym samym numerze). Następnie uczestnicy mają 3 minuty, aby dowiedzieć się, co najbardziej szalonego i niebezpiecznego zrobił ich rozmówca i kiedy i jak patrzy na to z teraźniejszej perspektywy. Po 3 minutach następuje zamiana ról.

Partnerzy wybierają 2 najciekawsze informacje z życia swojego rozmówcy, prezentując je grupie. Prowadzący podsumowuje mówiąc, że każdy popełnia błędy, i czym jesteśmy starsi, tym mamy inne refleksje i przesmyślenia.

4 Zasady panujące w grupie

10 MINUT

Prowadzący rozdaje uczestnikom po jednej samoprzylepnej karteczce i prosi uczestników o wypisanie na nich tego, co robimy i czego nie robimy podczas trwania warsztatów, aby zapewnić miłą i bezpieczną atmosferę.

Przykład:

TO, CO ROBIMY

- Jesteśmy dla siebie uprzejmi
- Szanujemy się
- Komunikujemy przerwy

TO, CZEGO NIE ROBIMY

- Nie krytykujemy siebie nawzajem
- Nie korzystamy z telefonów komórkowych
- Nie oceniamy wypowiedzi innych osób

03 MERYTORYKA

1 Pytania: Czego oczekujemy po programie weryfikacja oczekiwań

10 MINUT

Prowadzący rozdaje uczestnikom po jednej karteczce samoprzylepnej i prosi o wypisanie oczekiwań w stosunku do programu Family Links. Daje na to uczestnikom 3 minuty. Następnie zbiera karteczki, czyta pytania / stwierdzenia i omawia je.

2 Garaż

5 MINUT

Prowadzący wyciąga wcześniej przygotowaną kartkę A4 /flipchart z napisem „GARAŻ" oraz marker i informuje uczestników czym jest Garaż:

GARAŻ

Podczas przerw w Garażu każdy z Was może zapisać anonimowo pytanie dotyczące treści i przebiegu warsztatów. Będziemy na nie odpowiadać po przerwie.

3 Seksualność

Mind map

15 MINUT

Załącznik nr 1

Prowadzący dzieli uczestników na dwie grupy rozdając im kredki i kartki Flipchart wcześniej przygotowane (Mind Map). Następnie prosi uczestników, aby wypisali jak najwięcej skojarzeń ze słowem seksualność. Uczestnicy mają na wykonanie zadania 10 minut. Po wykonaniu zadania młodzież odczytuje, co napisała. Prowadzący weryfikuje ich wiedzę i przytacza deficję seksualności

Seksualność jest wrodzoną, naturalną funkcją organizmu ludzkiego i jednym z zasadniczych czynników motywujących do podejmowania więzi i kontaktów interpersonalnych,

mająca wymiar biologiczny czyli to, co się dzieje z naszym ciałem, psychiczny czyli to, co się dzieje w naszej głowie i z naszymi emocjami, społeczno-kulturowy czyli jaki wpływ mają na przykład reklamy czy obecny świat na naszą wrodzoną i natruralną funkcję organizmu i hedonistyczny czyli uznanie przyjemności.

Źródło: Definicja stworzona na podstawie: https://pl.wikipedia.org/wiki/Seksualno%C5%9B%C4%87

4 Seksualność nastolatków

Miniwykład i dyskusja

15 MINUT

Załącznik 2

Prowadzący korzysta z **Załącznika nr 2*** w celu przygotowania się do tematu dyskusji.
*Jest to przykładowy materiał, który może być dowolnie modyfikowany i wykorzystany przez prowadzącego w celu poprowadzenia miniwykładu i dyskusji

Dyskusja – pytania do grupy:

01 Które aspekty czasu dojrzewania wywołują pozytywne odczucia? Które powodują negatywne odczucia?

02 Jakie są możliwe przyczyny zmian, które pojawiają się w okresie dorastania?

(Odpowiedź: jest wiele przyczyn, np. hormony, które wywierają wpływ na rozwój, zmiany w sytuacji szkolnej, wymagania przyjaciół, naciski ze strony rodziny, osiąganie dojrzałości seksualnej itp.).

03 Czy chciałbyś i chciałabyś być kilka lat starszy/starsza? Dlaczego? Dlaczego nie? Dlaczego tak?

04 Czy jakieś nasze uczucia mogą być nie w porządku, nie na miejscu, negatywne?

05 Czy pierwszy raz jest ważny ?

Po wykonaniu ćwiczenia prowadzący je podsumowuje mówiąc:

Uczucie jest czymś, co się pojawia i jest zawsze czymś ważnym, nawet jeśli jest negatywne, tak jak złość, zazdrość, smutek. Uczymy się, że nie zawsze można wyrazić nasze uczucie w zachowaniu. Zawsze jednak można poszukać osoby, której ufamy, aby o tych trudnych uczuciach porozmawiać). Temat seksualności osób młodych jest szczególny ze względu na fakt, iż jest ściśle powiązany z okresem dorastania biologicznego, psychicznego oraz społecznego. Seksualność ta jest dopiero w rozkwicie, jest także niezwykle plastyczna i podatna na wpływy, dlatego tak ważne są odpowiednie wzorce dla młodego człowieka. „Pierwszy raz" jak potocznie nazywa się inicjację seksualną jest niezwykle istotny dla dalszego rozwoju młodej osoby, szczególnie dla dziewcząt, gdyż jest on także związany ze zmianą fizyczną (przerwanie błony dziewiczej).

Fakt defloracji wiąże się również z bólem, który dziewczyna może odczuwać podczas stosunku – dlatego bardzo ważny podczas inicjacji jest partner, który postępując czule i delikatnie, sprawi, że ten stresujący moment stanie się miłym wspomnieniem. Jednak pierwszy akt seksualny jest także stresogenny dla chłopców, ponieważ jest to rodzaj potwierdzenia ich męskości. Chłopcy obawiają się najczęściej braku wzwodu lub przedwczesnego wytrysku. Jeśli taki problem wystąpi, inicjacja może się zakończyć dla chłopca urazem.

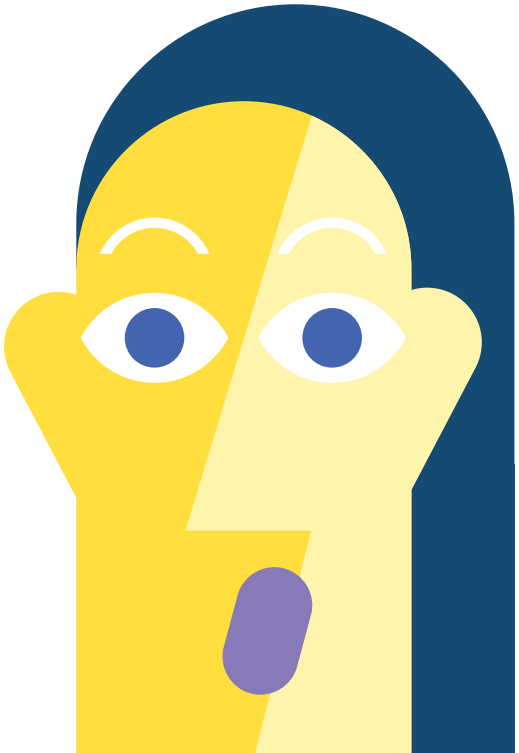

5 Pozytywne i negatywne konsekwencje

20 MINUT

Załącznik nr 3

Prowadzący dzieli uczestników na 3 grupy prosząc, aby odliczyli kolejno do 3. Osoby z numerem jeden to Grupa 1, osoby z numerem 2 to Grupa 2, osoby z numerem 3 to Grupa 3. Prowadzący rozdaje każdej z grup wcześniej przygotowane karty pracy **(Załącznik nr 3)**. Prosi, aby każda z grup zapoznała się z sytuacjami, a następnie wypisała konsekwencje pozytywne i negatywne podejmowanych przez młodzież decyzji. Informuje przy tym, że czas na wykonanie zadania to 10 minut.

Po upływie 10 minut prowadzący prosi, aby każda z grup przeczytała wypisane konsekwencje.

Następnie prowadzący zadaje grupie przykładowe pytania mające na celu ukierunkowanie dyskusji na temat związany z asertywnością (burza mózgów):

- Czy byliście w podobnych sytuacjach?
- Jakich wyborów dokonalibyście będąc w podobnych sytuacjach?
- Co myślicie o uleganiu i odmawianiu?
- Co sprawia trudność przy odmawianiu?
- Jak odmawiać aby nikogo nie urazić?
- Czym według Was jest zachowanie asertywne?

W podsumowaniu prowadzący podaje kroki do asertywnego odmawiania. **(Załącznik nr 3).**

Prowadzący podkreśla, iż asertywna postawa powinna zawierać następujące zwroty:

- chcę
- wybieram
- wolę

- zdecydowałem
- postanowiłem
- jest dla mnie ważne
- mam zamiar

Nie używajmy argumentów takich jak „muszę", „nie mogę", „nie powinnam". Nie zrzucajmy odpowiedzialności na inne osoby: „mój brat się zdenerwuje". Asertywność oznacza wzięcie odpowiedzialności na siebie, kierowanie się własnymi preferencjami i potrzebami.

(Źródło: Król-Fijewska, M. (1996). Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: Wydawnictwo INTRA.

PRAKTYKA CZYNI MISTRZA

Asertywne odmawianie jest skutecznym sposobem mówienia „nie". Nabycie tej umiejętności pozwoli zniwelować sytuacje, w których robimy coś niezgodnie z naszą wolą, bo nie potrafimy się przeciwstawić. Stosowanie opisanych powyżej schematów z początku może nie być łatwe. Nie zniechęcajmy się. Ćwiczmy, ponieważ praktyka czyni mistrza. Z czasem umiejętność asertywnej odmowy wejdzie nam w krew i będziemy potrafili mówić stanowczo „nie", gdy nasze prawa są naruszane. Pamiętajmy jednak, aby nie popadać w skrajność i mieć uważność na prawa drugiej osoby.

8 Prawa seksualne człowieka

plakat "STOP PRZEMOCY"

45 MINUT

Załącznik nr 4

Prowadzący dzieli uczestników na 2 lub grupy (max. 4 osoby w jednej grupie). Następnie rozdaje uczestnikom duże arkusze papieru, kredki, pisaki, naklejki, materiały, które uczestnicy mogą wykorzystać do przygotowania plakatu pt. "STOP PRZEMOCY". Zadaniem uczestników jest przygotowanie plakatu informacyjnego na temat Praw Seksualnych Człowieka.

Prowadzący po rozdaniu materiałów odczytuje na głos Prawa Seksulane Człowieka **(Załącznik nr 4),** a następnie rozdaje po 3 kopie każdej grupie, aby grupa mogła wykorzystać informacje zawarte w deklaracji.

Po zakończeniu zadania prowadzący podsumowuje ćwiczenie w taki sposób, aby przekazać następujące informacje:

(Deklaracja Praw Seksualnych; WHO; 2002).

Światowa Organizacja Zdrowia jasno mówi o tym, że: “Prawa seksualne należą do uniwersalnych praw człowieka, bazujących na niezbywalnej wolności, godności i równości wszystkich istot ludzkich. Ponieważ zdrowie jest fundamentalnym prawem człowieka, tak samo podstawowym prawem musi być jego zdrowie seksualne. W celu zapewnienia zdrowego rozwoju seksualności jednostek ludzkich i społeczeństw wszystkie społeczeństwa muszą uznawać, promować, szanować poniższe prawa seksualne i bronić ich wszystkimi środkami. Zdrowie seksualne rozwija się w środowisku, które uznaje, respektuje i szanuje te prawa seksualne. Prawa seksualne stanowią fundamentalne i uniwersalne prawa człowieka”

9 Efekt OO !

–Przekraczanie granic

15 MINUT

Prowadzący mówi do grupy : „Przestrzeń osobista (intymna) każdego z was jest niewidzialna, ale doskonale wiecie, gdzie się kończy. Rozpościera się wokół ciała i możecie ostro reagoać na jej naruszenie; na przykład, gdy ktoś nas dotyka, kiedy nie chcemy być dotykani czy podchodzi zbyt blisko.

Prowadzący mówi:

STREFA INTYMNA, OSOBISTA I ODLEGŁOŚĆ SPOŁECZNA

to 3 rodzaje odległości, które zachowujemy w zależności od sytuacji, w jakiej się znajdujemy. To, na jaką odległość pozwalacie się do siebie zbliżać, może zależeć od wzorców kulturowych i zażyłości. Kiedy ktoś naruszy wasza strefę poczujecie efekt OO! – czyli swoisty alarm z ciała.

Prowadzący demonstruje kolejno „X" skrzyżowane ręce na piersiach, na udach i na pośladkach jako miejsca zakazane dla innych, mówiąc, że są to części intymne, należące tylko do danej osoby. Uczenie się, poznawanie swojej przestrzeni osobistej jest ważną umiejętnością, która pozwala na budowanie zdrowych relacji i ochronę przed nadużyciami"
Prowadzący prosi uczestników o podzielenie się w pary w taki sposób, że wskazuje osobę od której zaczyna odliczać: 1 i 2 i 3 i 4 i 5 i 6 .

1, 2, 3, 4,, 5, 6 tworzą osobne pary.

Prowadzący prosi, aby uczestnicy stanęli naprzeciwko siebie w znacznej odległości. Następnie wprowadza grupę do zadania treścią:

„Stań jak najdalej od swojego partnera. Następnie na słowo START idź stronę swojego partnera. Zatrzymaj się w takiej odległości, aby każdy z was czuł się komfortowo."

Prowadzący obserwuje zachowania i odelagłości. Następnie prosi o dobranie się w pary według uznania uczestników.

Prowadzący podsumowuje zadanie mówiąc:

U każdego z was ta odległość będzie inna w zależności od tego, czy znaci się, lubicie bądź nie macie ze sobą żadnych relacji. Inną odległość zaobserwujecie pomiędzy chłopcem a dziewczyną którzy się znają, lubią bądź nie. Jeśli ktoś zbliży sie do ciebie za blisko możesz poczuć uczucie OO! świadczące o tym, że ktoś przekracza twoje granice. Wtedy możesz sie odsunać.

Następnie prowadzący prosi uczestników aby usiedli na swoich miejscach i zadaje pytania (burza mózgów):

- Jak myślicie, kto najczęściej łamie granice nietykalności cielesnej ?
- Kim w Waszej opinii kim jest sprawca przemocy? Jak taki czlowiek się zachowuje? Jak wygląda? Jaką ma pracę?
- Co możecie zrobić, jeśli poczujecie, że ktoś narusza wasze granice, na przykład zbliża się zbyt blisko lub dotyka mimo sprzeciwu?
- Komu możecie powiedzieć o tym, że ktoś wam robi krzywdę?
- Jak można powiedzieć, że nie wyrażacie zgody na to, co ktoś Wam robi.

Prowadzący podsumowuje ćwiczenie mówiąc, że świadomość własnych granic i dbanie o nie, pozwoli uczestnikom cieszyć się zdrowymi relacjami. Prowadzący informuje, że młodzież może się zgłosić do pedagoga, psychologa, wychowawcy, opiekuna, rodzica czy skorzystać z telefonu zaufania.

NUMER TELEFONU ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

116 111

11 Edukacja – prawda czy fałsz

– Konkurs wiedzy

20 MINUT

Załącznik nr 5 i 6

Prowadzący zaprasza uczestników do ćwiczenia z zakresu seksualności: PRAWDA CZY FAŁSZ. Rozdaje uczestnikom wydrukowane wcześniej karty pracy **(Załącznik nr 5)**. Prosi o podpisanie kartek. Następnie czyta na głos treści 10 pytań i prosi uczestników, aby odpowiedzili na pytania zgodnie z posiadaną wiedzą Prawda czy Fałsz.

Na koniec prowadzący weryfikuje wiedzę uczestników warsztatów korzystając z **Załącznika nr 6**.

W czasie przerwy prowadzący podlicza punkty i ogłasza zwycięzcę. Za każdą poprawną odpowiedź uczestnik otrzymuje 1 pkt. Max. suma punktów to 11.

***Dla chętnych:** Prowadzący może przygotować dla zwycięzcy dyplom za wiedzę lub drobiazg czy tabliczkę czekolady (zgodnie z możliwościami.

12 QUIZ

25 MINUT

Załącznik nr 7 i 8

Prowadzący zaprasza uczestników do QUIZU na temat przemocy seksualnej. Dzieli uczestników na 2 grupy. Następnie czyta na głos treści pytań i prosi grupy o udzielenie odpowiedzi: PRAWDA lub FAŁSZ. Od grupy musi paść jedna odpowiedź, w związku z czym prowadzący informuje, że w grupie może nastąpić dyskusja.

Po udzieleniu przez grupę 1 i grupę 2 odpowiedzi, prowadzący zaznacza x (krzyżyk) w odpowiednim okienku Prawda (P) lub Fałsz (F) **(Załącznik nr 7),** która odpowiedź została udzielona. Na koniec weryfikuje odpowiedzi udzielone przez nich czytając odpowiedzi z **Załącznika nr 8.**

13 Kontrolowanie oddechu

10 MINUT

Załącznik nr 9

Prowadzący zaprasza uczestników do ćwiczenia relaksacyjnego. Mówi; „ zdarza się, że nagle odczuwacie lęk lub strach i nie macie czasu na ćwiczenia relaksacyjne lub wizualizacyjne. Jedną z szybkich metod jest kontrolowanie oddechu i osiąganie panowania nad oddechem . Kontrolowany oddech obniża stres, redukuje lęk oraz pozwala przerzucić uwagę na inne myślenie niż zamartwianie się . Prowadzący informuje uczestników, że teraz będzie czytał polecenie w osoby 2 liczby pojedynczej "Ty". Informuje, że ćwiczenie jest skierowane do całej grupy. **(Załącznik nr 9)**

Po zakończeniu ćwiczenia prowadzący pyta uczestników o samopoczucie po ćwiczeniu i informuje, że to ćwiczenie kontroli oddechu powinno być robione codziennie oraz podsumowuje, że to ćwiczenie pomaga poczuć się spokojnym, wyciszonym i odracza czarne myśli w myśl zasady: mózg nie potrafi myśleć o dwóch sprawach jednocześnie.

14 Zakończenie - nasz krąg

15 MINUT

Otwarty krąg. Uczestnicy siadają w kręgu, każdy ma dokończyć zdanie: "Chciałbym/Chciałabym powiedzieć wam na pożegnanie, że..."
"Chciałbym/Chciałabym podziękować wam na pożegnanie, za..."

Rozdanie nagród i certyfikatów

05 ZAŁĄCZNIKI

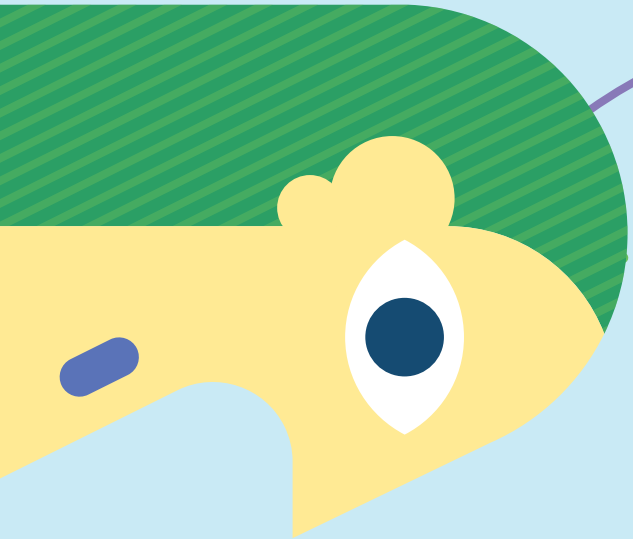

ZAŁĄCZNIK 1

SEKSUALNOŚĆ

ZAŁĄCZNIK 2

Materiały/Informacje dla prowadzącego

Źródło: Materiał przygotowany na podstawie: Z. izdebski (2012). Seksualność Polaków na początku XXI wieku. Studium badawcze, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, s. 151-155, 173-215.

Seksualność człowieka jest naturalną i wrodzoną cechą, która motywuje do tworzenia więzi międzyludzkich i stosunków interpersonalnych. Spełnia ona wiele funkcji w życiu człowieka począwszy od przekazywania życia, aż do swej funkcji hedonistycznej. Seksualność nie jest stałą funkcją organizmu, zmienia się bowiem głównie ze względu na wiek, ale również ze względu na etap życia, doświadczenia życiowe, światopogląd czy cechy osobowości. istotny jest także fakt, że na wartość seksualności duży wpływ wywierają zmiany społeczne. Na podstawie przekazów medialnych można sądzić, iż rozpoczęcie współżycia seksualnego przed ślubem jest obyczajową normą, a ci którzy decydują się poczekać do nocy poślubnej są zdecydowaną mniejszością i najczęściej są to osoby głęboko wierzące, wychowane w bardziej tradycyjnych środowiskach. Taki obraz kreują współczesne filmy i seriale. dziewictwo jest swego rodzaju wstydliwym problemem, którego jak najszybciej należy się pozbyć. Niestety ten medialny wizerunek staje się odbiciem rzeczywistości, na co wskazują badania socjologiczne. Mówią one o obniżeniu wieku inicjacji seksualnej oraz o wyraźnej liberalizacji postaw wobec współżycia przed ślubem. Zatem słuszne jest stwierdzenie, iż mass media kreują naszą rzeczywistość, mając szczególny wpływ na osoby młode, które jeszcze nie do końca dojrzałe i pewne swoich poglądów są wyjątkowo podatne na wszelkie zewnętrzne wpływy.

W dzisiejszych czasach coraz większym problemem jest powszechny dostęp do pornografii. Kiedyś pornografia ograniczała się do zdjęć nagich kobiet – dziś są to filmy różnego rodzaju – od kilkusekundowych do pełnometrażowych filmów. Seksuolodzy ostrzegają, że filmy pornograficzne nie mają nic wspólnego z realnym, prawdziwym aktem płciowym, a nagminne oglądanie tego typu nagrań, może prowadzić do uprzedmiotowienia partnera oraz do braku satysfakcji seksualnej z prawdziwych zbliżeń, co wiąże się z ryzykiem coraz większego uzależnienia od pornografii.

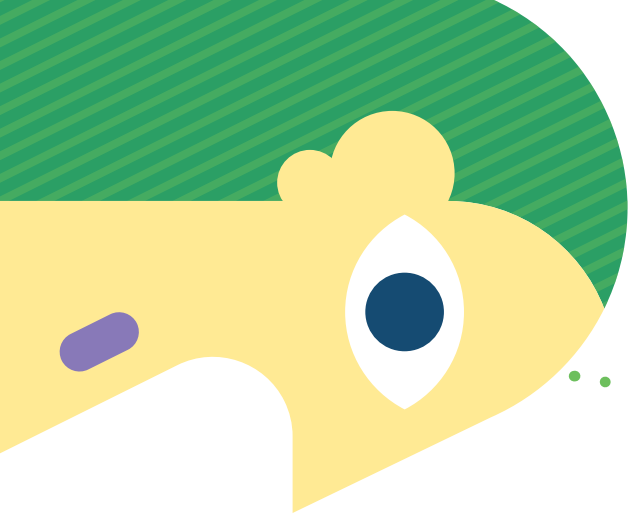

Temat seksualności osób młodych jest szczególny ze względu na fakt, iż jest ściśle powiązany z okresem dorastania biologicznego, psychicznego oraz społecznego. Seksualność ta jest dopiero w rozkwicie, jest także niezwykle plastyczna i podatna na wpływy, dlatego tak ważne są odpowiednie wzorce dla młodego człowieka. Charakterystyczny jest również proces dojrzewania, który przebiega inaczej u dziewcząt, a inaczej u chłopców. dziewczęta zaczynają wcześniej dorastać i ich rozwój jest wolniejszy oraz bardziej stabilny. Chłopcy zaś mają szybszy i bardziej burzliwy okres dorastania. U obu płci najwcześniej dochodzi do dojrzałości biologicznej, która rozumiana jest jako zdolność do rozrodu.

O dojrzałości biologicznej mówi się, kiedy u dziewczyny wystąpi pierwsza miesiączka (menarche), a u chłopca pierwsze polucje (ejakularche). Później następuje dojrzałość psychiczna, którą trudniej jednoznacznie określić – mówi się, że charakteryzuje się ona emocjonalnym poczuciem odpowiedzialności za swoje czyny. Najpóźniej zaś, szczególnie w dzisiejszych czasach, dochodzi do dojrzałości społecznej i ekonomicznej, czyli do zdobycia wykształcenia, posiadania pracy zawodowej i możliwości samodzielnego utrzymania rodziny.

Współcześnie znamienny jest fakt, iż dojrzewanie biologiczne następuje szybciej niż przed laty – nazywane jest to zjawiskiem akceleracji, dojrzewanie psychiczne się opóźnia, zaś przez wieloletni okres edukacji oraz długi czas poszukiwania pracy w zawodzie, dojrzałość społeczna i ekonomiczna jest osiągana najpóźniej.

Okres dojrzewania charakteryzuje się zjawiskiem dezintegracji emocjonalno-popędowej, czyli odrębnym odczuwaniem i zaspokajaniem potrzeb emocjonalnych i potrzeb rozładowania napięcia seksualnego. Chłopcy szukają zatem dziewcząt, które pomogą im zaspokoić napięcie seksualne, dziewczęta zaś szukają chłopców, którzy potrafiliby zaspokoić ich potrzeby uczuciowe. Objawem niedojrzałości chłopca jest czysta demonstracja zachowań seksualnych bez żadnych odczuć emocjonalnych, u dziewcząt zaś dezintegracja seksualna objawia się demonstrowaniem braku seksualności, a czasem skupieniem swojego zainteresowania na osobie tej samej płci.

Wyróżniamy trzy odmienne nastawienia młodych ludzi do seksu:

01 hedonistyczne – nastawione tylko na osiąganie przyjemności,

02 wulgarne,

03 świadomie powściągliwe – nastawienie to może wynikać z oczekiwania na wielkie uczucie, na większą własną dojrzałość lub ze względu na postanowienie poczekania do momentu zawarcia związku małżeńskiego.

Najczęstszym zachowaniem przedinicjacyjnym jest masturbacja. Jest to zjawisko powszechne, szczególnie wśród chłopców. Wiek rozpoczęcia masturbacji zbiega się zazwyczaj z rozpoczęciem dorastania płciowego, a wtedy napięcie seksualne

nie może być rozładowane w innej formie. Natomiast pierwszą formą aktywności seksualnej z drugą osobą jest petting – jest to wstęp i przygotowanie do pełnych stosunków seksualnych. Podczas pettingu dochodzi do rozładowania napięcia seksualnego oraz do osiągania przyjemności przez obu partnerów. dzięki tej formie aktywności seksualnej młodzi ludzie uczą się, w jaki sposób sprawiać sobie przyjemność, uczą się dawać i przyjmować rozkosz, jednocześnie nie martwiąc się o utratę błony dziewiczej czy niechcianą ciążę. Istotną sprawą przy omawianiu wieku odbycia pierwszego stosunku płciowego są rzeczywiste motywy rozpoczęcia aktywności seksualnej. U chłopców jest to przede wszystkim silne napięcie seksualne, miłość i fascynacja partnerką, ciekawość oraz wpływy zewnętrzne np. kolegów. dziewczęta zaś motywuje silne uczucie do partnera – gotowość okazania mu miłości oraz napięcie seksualne (choć jest ono słabsze niż u chłopców).

„Pierwszy raz” jak potocznie nazywa się inicjację seksualną jest niezwykle istotny dla dalszego rozwoju młodej osoby, szczególnie dla dziewcząt, gdyż jest on także związany ze zmianą fizyczną (przerwanie błony dziewiczej). Fakt defloracji wiąże się również z bólem, który dziewczyna może odczuwać podczas stosunku – dlatego bardzo ważny podczas inicjacji jest partner, który postępując czule i delikatnie, sprawi, że ten stresujący moment stanie się miłym wspomnieniem. Jednak pierwszy akt seksualny jest także stresogenny dla chłopców, ponieważ jest to rodzaj potwierdzenia ich męskości. Chłopcy obawiają się najczęściej braku wzwodu lub przedwczesnego wytrysku. Jeśli taki problem wystąpi, inicjacja może się zakończyć dla chłopca urazem.

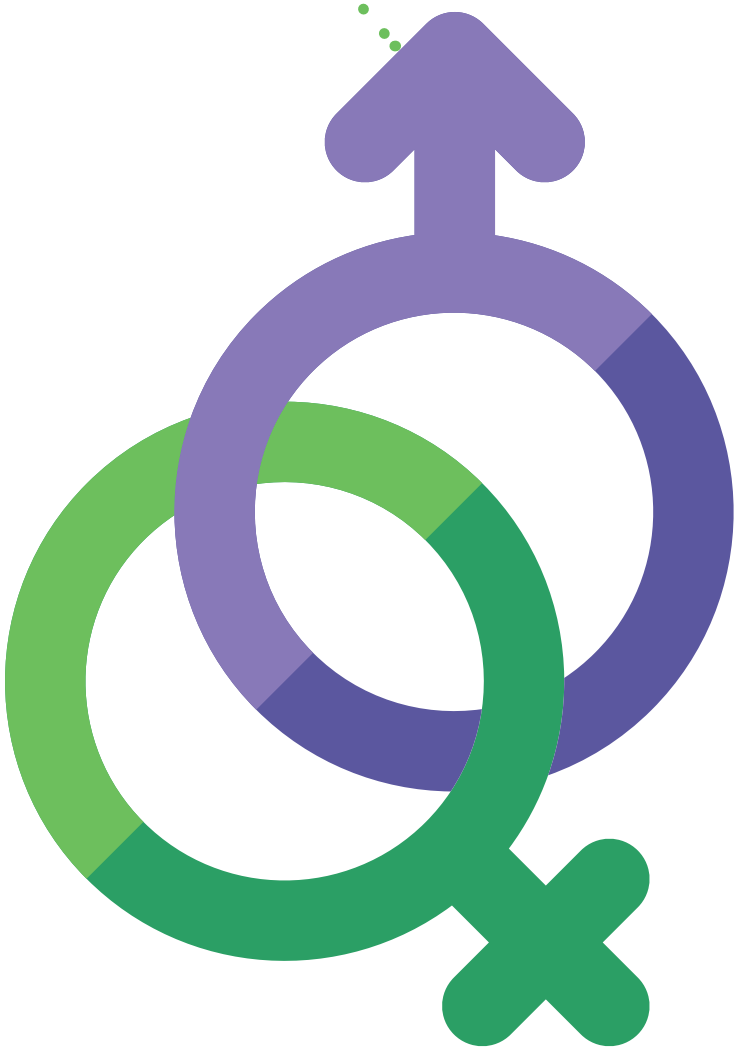

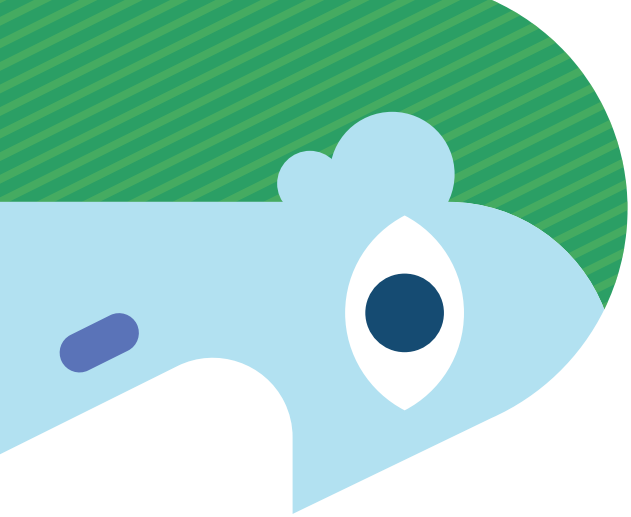

ZAŁĄCZNIK 3

	PYTANIE	POZYTYWNA KONSEKWENCJA	NEGATYWNA KONSEKWENCJA
01	Asia uprawia seks bez zabezpieczenia z nowo poznanym chłopakiem		
02	Kamil zażywa dopalacze, aby poprawić swoją zdolność seksualną i przełamać bariery wewnętrzne		
03	Para 14 letnich gimnazjalistów decyduje się na seks bo większość ich znajomych rzekomo ma to już za sobą		
04	Ewa umawia się ze straszym od siebie chłopakiem poznanym w internecie na wieczór w parku		
05	Chłopak nalega, aby jego dziewczyna w końcu poszła z nim do łóżka		
06	Dziewczyna namawia chłopaka do wypicia dużej ilości alkoholu i wzięcia środków przeciwbólowych, żeby mieć "jazdę", następnie namawia go do współżycia		

Źródło:

DEKLARACJA PRAW SEKSUALNYCH (ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA, 2002 R.)

Tłum. Z. Lew-Starowicz, modyfikacja: M. Kosińska.

01 **Prawo do wolności seksualnej.**
Wolność seksualna obejmuje możliwość posiadania i spełniania swoich potrzeb seksualnych. Jednak wyklucza jakikolwiek przymus seksualny w jakiejkolwiek sytuacji życiowej.

02 **Prawo do odrębności seksualnej oraz bezpieczeństwa ciała.**
Prawo to pozwala podejmować decyzje dotyczące własnego życia seksualnego. Obejmuje ono również możliwość sprawowania kontroli nad własnym ciałem oraz czerpania zadowolenia z własnego ciała, z wykluczeniem tortur, okaleczeń i jakiejkolwiek przemocy.

03 **Prawo do równości seksualnej.**
Odwołuje się do wolności od wszystkich form dyskryminacji, niezależnie od płci, orientacji seksualnej, wieku, rasy, klasy społecznej, religii lub niesprawności fizycznej albo intelektualnej.

04 **Prawo do przyjemności seksualnej.**
Przyjemność seksualna, włączając masturbację, jest źródłem fizycznego, psychologicznego, intelektualnego i duchowego dobrostanu.

05 **Prawo do emocjonalnego wyrażania seksualności.**
Ludzie mają prawo do wyrażania swojej seksualności poprzez komunikowanie się, dotyk, wyrażanie uczuć i miłości.

06 **Prawo do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących posiadania potomstwa.**
Obejmuje możliwość podejmowania decyzji o posiadaniu lub nieposiadaniu dzieci oraz prawo do pełnego dostępu do środków antykoncepcyjnych.

07 **Prawo do wyczerpującej edukacji seksualnej.**
Jest ona procesem trwającym od momentu narodzin, przez całe życie i powinny być w nią zaangażowane wszystkie instytucje społeczne.

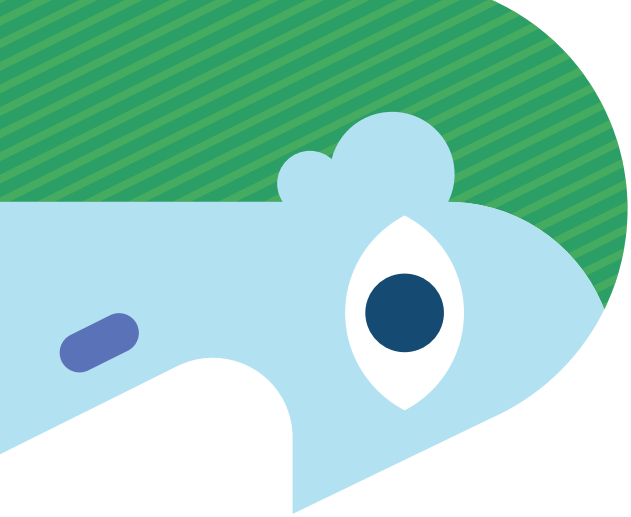

ZAŁĄCZNIK 5

		PRAWDA	FAŁSZ
01	Większość osób odbywa swój pierwszy stosunek seksualny przed ukończeniem szkoły średniej.		
02	Od momentu pierwszej miesiączki dziewczyna może zajść w ciążę.		
03	Jeśli dobierze się odpowiednią pozycję w czasie stosunku, kobieta nie zajdzie w ciążę.		
04	Prezerwatywy nie chronią przed zakażeniem HIV.		
05	Mężczyźni muszą stosunkowo często uprawiać seks, aby zachować zdrowie.		
06	Alkohol sprawia, że człowiek szybciej i łatwiej staje się podniecony.		
07	Kontakt seksualny z osobą tej samej płci świadczy o tym, że jest się gejem lub lesbijką.		
08	Penisy w stanie erekcji u różnych mężczyzn są mniej więcej tego samego rozmiaru.		
09	Kiedy mężczyzna jest podniecony i penis jest w stanie erekcji, musi dojść do wytrysku, aby uniknąć szkodliwych efektów.		
10	U mężczyzn jedno jądro zwykle znajduje się nieco niżej od drugiego.		
11	U kobiet przy pierwszym stosunku genitalnym zawsze występuje krwawienie i ból.		
	SUMA PUNKTÓW		

ZAŁĄCZNIK 6

Źródło Carol Hunter – Geboy "Edukacja bez tabu", 2009 s. 104-06

01

Większość osób odbywa swój pierwszy stosunek seksualny przed ukończeniem szkołyśredniej.

FAŁSZ. Wyniki badań statystycznych wskazują, że większość osób odbywa swój pierwszy stosunek po ukończeniu 18 roku życia. Wiele osób ma wtedy ponad 20 lat. Nie powinno siędecydować na odbycie stosunku tylko ze względu na swój wiek. Dobrze by była to przemyślana decyzja.

02

Od momentu pierwszej miesiączki dziewczyna może zajść w ciążę.

PRAWDA. Pierwsza miesiączka oznacza, że wcześniej miała miejsce pierwsza owulacja. Razem z krwią miesięczną wydostaje się komórka jajowa, która nie została zapłodniona. Jednak nie oznacza to, że dziewczyna przygotowana jest to wychowywania dziecka.

03

Jeśli dobierze się odpowiednią pozycję w czasie stosunku, kobieta nie zajdzie w ciążę.

FAŁSZ. W każdej pozycji, w której odbywa się stosunek genitalno-waginalny, możliwe jest wniknięcie plemników do pochwy, a następnie do macicy i do jajowodu, gdzie może mieć miejsce zapłodnienie. Istnieje także prawdopodobieństwo zajścia w ciążę po stosunku analnym, jeśli wyciekająca sperma będzie miała kontakt z wejściem do pochwy.

04

Prezerwatywy nie chronią przed zakażeniem HIV.

FAŁSZ. Chociaż prezerwatywy nie są w stu procentach skuteczne (ponieważ mogą pęknąć lub się ześlizgnąć), to w dużym stopniu zmniejszają prawdopodobieństwo zakażenia. Lateks, z którego są zrobione, nie przepuszcza ani plemników, ani wirusa HIV.

05

Mężczyźni muszą stosunkowo często uprawiać seks, aby zachować zdrowie.

FAŁSZ. Ani kobiety, ani mężczyźni nie muszą uprawiać seksu, aby zachować zdrowie. Popęd seksualny jest jedynym spośród ludzkich popędów, którego zaspokojenie nie jest konieczne do utrzymania organizmu przy życiu.

06

Alkohol sprawia, że człowiek szybciej i łatwiej staje się podniecony.

FAŁSZ. W rzeczywistości picie alkoholu przynosi odwrotny skutek. Spowalnia napływ krwi do narządów płciowych, więc zarówno penis u mężczyzn jak i łechtaczka u kobiet z większym trudem ulegają erekcji. Utrudnia też osiągnięcie orgazmu. Alkohol "niszczy blokady" i powoduje, że dużo łatwiej decydujemy się na jakąś czynność, w tym na seks. Dużo łatwiej jest nam też podjąć się czynności, których na trzeźwo byśmy nie zrobili lub zastanowili się nad nimi – na przykład seks bez zabezpieczenia przed ciążą lub przed infekcją.

07

Kontakt seksualny z osobą tej samej płci świadczy o tym, że jest się gejem lub lesbijką.

FAŁSZ. Sam kontakt seksualny z osobą tej samej płci nie świadczy o orientacji seksualnej. U osób hetero- i nieheteroseksualnych, obok popędu seksualnego ogromną rolę odgrywają uczucia. Orientację seksualną zwyczajowo opisuje się na continuum, gdzie na jednym krańcu wyróżnia się całkowitą heteroseksualność, na przeciwnym całkowitą homoseksualność, a pomiędzy nimi znajdują się różne wymiary biseksualności. Osoby biseksualne mogą doświadczać pociągu seksualnego i emocjonalnego zarówno do osób tej samej, jak i odmiennej płci. Zwykle mężczyzn o orientacji homoseksualnej nazywa się gejami, a kobiety – lesbijkami.

Orientacja seksualna odnosi się do uczuć i ogólnej koncepcji samego/samej siebie, dlatego warto używać terminu „tożsamość seksualna". Orientacja/tożsamość seksualna może, ale nie musi wyrażać się w zachowaniach seksualnych.

08

Penisy w stanie erekcji u różnych mężczyzn są mniej więcej tego samego rozmiaru.

PRAWDA. Penisy w stanie "zwiotczałym" u różnych mężczyzn są różnej wielkości, natomiast członki dojrzałych mężczyzn w stanie erekcji osiągają porównywalną długość i objętość. Często do wielkości członka przywiązuje się zbyt dużą wagę błędnie zakładając, że jest ona wskaźnikiem męskości. Tymczasem wielkość członka nie świadczy w ogóle o tym, że mężczyzna jest dobrym kochankiem, ani że jest bardziej lub mniej płodny. Nie należy też porównywać rozmiaru penisa zwyczajnego mężczyzny do rozmiarów genitaliów aktorów występujących w filmach pornograficznych, ponieważ kryterium doboru do filmów jest właśnie wielkość członka.

09

Kiedy mężczyzna jest podniecony i penis jest w stanie erekcji, musi dojść do wytrysku, aby uniknąć szkodliwych efektów.

FAŁSZ. Nic się nie dzieje, jeśli mężczyzna, którego penis jest w stanie erekcji nie będzie miał wytrysku . Organizmowi nie dzieje się żadna krzywda, niewydzielona sperma nie spowoduje żadnej choroby. Mężczyzna może odczuwać pewien dyskomfort i uczucie ciężkości w jądrach, jeśli przez długi czas jest podniecony i nie następuje ejakulacja. Jednak uczucie to ustępuje, gdy przerwie się aktywność seksualną.

10

U mężczyzn jedno jądro zwykle znajduje się nieco niżej od drugiego.

PRAWDA. Nasze ciała nie są symetryczne – na przykład jedna ręka, stopa czy pierś jest zwykle większa od drugiej. Podobnie jest z jądrami – jedno ułożone jest trochę niżej i jest to całkowicie naturalne. Dzięki takiemu ułożeniu zmniejsza się ryzyko otarcia jąder.

11

U kobiet przy pierwszym stosunku genitalnym zawsze występuje krwawienie i ból.

FAŁSZ. Błona dziewicza to cienka błonka przy wejściu do pochwy, która nie jest całkowicie zamknięta. W niektórych błonach jest wiele dziurek, w innych jedna duża. Błony dziewicze są niezwykle zróżnicowane pod względem wielkości, wyglądu, grubości. Wiele błon dziewiczych zwyczajnie rozrywa się lub rozciąga podczas różnych czynności fizycznych (istnieje niewielki procent przypadków, w których błona jest grubsza i trudniejsza do naderwania – wtedy niezbędna jest konsultacja ginekologiczna).

Podczas pierwszego stosunku może wystąpić niewielkie krwawienie, jeśli błona dziewicza nie została nigdy wcześniej rozciągnięta lub naderwana. Jeśli jednak pierwszy stosunek odbywa się delikatnie i dwie osoby czują się gotowe do uprawiania seksu (w tym: występuje gotowość genitalna, czyli odpowiedni poziom nawilżenia pochwy), to zwykle stosunek jest bezbolesny lub pojawia się jedynie niewielki ból.

ZAŁĄCZNIK 7

PRAWDA GR1 (P)	FAŁSZ GR1 (F)	PRAWDA GR2 (P)	FAŁSZ GR2 (F)

01 **Jeśli ktoś zgadza się na stosunek seksualny, ponieważ boi się sprawcy, nie można tego nazwać gwałtem.**

....

02 **Według danych amerykańskich statystycznie jedna na 20 osób uczących się w szkole wyższej doświadczyła przemocy fizycznej ze strony partnerki.**

....

03 **Gwałt dokonany przez osobę znajomą bądź partnera występuje często, jednak dużo częściej ma miejsce gwałt dokonany przez osobę nieznajomą.**

....

04 **Jeśli jedna osoba daje się namówić do stosunku seksualnego po tym, jak została przymuszona do wypicia alkoholu, to nie można tego czynu nazwać gwałtem**

....

PRAWDA GR1 (P) | FAŁSZ GR1 (F) | PRAWDA GR2 (P) | FAŁSZ GR2 (F)

05 **Osoba, która doświadczała gwałtu dokonanego przez osobę znajomą, często po tym zdarzeniu ma kontakt, czasem codzienny ze sprawcą/ sprawczynią przemocy.**

....

06 **Dokonanie gwałtu jest aktem przemocy, nie namiętności. Często sprawca gwałtu podczas swojego czynu nawet nie doświadcza ejakulacji (wytrysku nasienia).**

....

07 **Większość osób doświadczających gwałtu to nastoletnie i młode kobiety.**

....

08 **Dane z badań amerykańskich wskazują, że statystycznie jedna na 20 kobiet zostanie zgwałcona w jakimś momencie swojego życia.**

....

https://issuu.com/boell/docs/do_____milczenia._przemoc_seksualna

01

Jeśli ktoś zgadza się na stosunek seksualny, ponieważ boi się sprawcy, nie można tego nazwać gwałtem.

FAŁSZ: wyrażenie zgody ma miejsce wtedy, gdy możliwe jest dokonanie wyboru i gdy dwie osoby mają równe siły. Jeśli jedna osoba ma władzę nad drugą, słabsza osoba może ulegać i pod wpływem strachu dopuszczać kontakt seksualny. Taka zgoda nią nie jest i można czyn seksualny nazwać gwałtem. Stosunek seksualny do którego doprowadzono zastraszając kogoś podlega karze od roku do 10 lat pozbawienia wolności (art. 197 Kodeksu karnego).

02

Według danych amerykańskich statystycznie jedna na 20 osób uczących się w szkole wyższej doświadczyła przemocy fizycznej ze strony partnerki.

FAŁSZ: Badania wykazują, że statystycznie jedna na 10 osób uczących się w szkołach wyższych doświadczyła takiej przemocy fizycznej.

03

Gwałt dokonany przez osobę znajomą bądź partnera występuje często, jednak dużo częściej ma miejsce gwałt dokonany przez osobę nieznajomą.

FAŁSZ: Wed ług danych amerykańskich w przypadku ponad połowy gwałtów osoba doświadczająca go zna sprawcę. Według danych Centrum Praw Kobiet w 83% przypadków gwałtów sprawcą jest osoba, którą kobieta zna i której ufa, z czego 20% to kochankowie, a 33% mężowie. Jedynie 9% wszystkich gwałtów miało miejsce poza domem.

Z raportu WHO (światowej organizacji zdrowia) wynika, że prawie 1/ 3 dorastających dziewcząt doświadcza wymuszonej inicjacji seksualnej.

PRAWDA: Blisko 1/3 dziewcząt nie zdecydowałaby się na inicjację seksualną, gdyby nie działała pod presją.

04

Jeśli jedna osoba daje się namówić do stosunku seksualnego po tym, jak została przymuszona do wypicia alkoholu, to nie można tego czynu nazwać gwałtem.

FAŁSZ: Alkohol sprawia, że osoba doświadczająca przemocy jest mniej zdolna do stawiania

oporu. Sprawca/ sprawczyni przemocy bardzo dobrze o tym wie. Wprawienie partnera lub partnerki w stan upojenia alkoholowego jest krokiem, który podejmowany jest przez sprawcę / sprawczynię przemocy do łatwiejszego działania.

05

Osoba, która doświadczała gwałtu dokonanego przez osobę znajomą, często po tym zdarzeniu ma kontakt, czasem codzienny ze sprawcą/ sprawczynią przemocy.

PRAWDA: Osoba, która doświadczyła gwałtu często widuje sprawcę gwałtu np. w szkole, w pracy, w miejscu zamieszkania, w domu rodzinnym.

06

Dokonanie gwałtu jest aktem przemocy, nie namiętności. Często sprawca gwałtu podczas swojego czynu nawet nie doświadcza ejakulacji (wytrysku nasienia).

PRAWDA: Gwałt często nie wiąże się z wysokim poziomem podniecenia seksualnego czy ze stanem namiętności. W 82% gwałt jest zaplanowany. Sprawcy doświadczają poczucia mocy, gniewu, frustracji. W 50% sprawca gwałtu nie przeżywa orgazmu.

07

Większość osób doświadczających gwałtu to nastoletnie i młode kobiety.

PRAWDA: Każda osoba narażona jest na ryzyko gwałtu. Średni wiek kobiet gwałconych to 18,5 lat, tyle samo wynosi średni wiek sprawców. Ogromna część gwałtów trzymana jest w tajemnicy przez osoby zgwałcone. Mogą być w różnym wieku.

08

Dane z badań amerykańskich wskazują, że statystycznie jedna na 20 kobiet zostanie zgwałcona w jakimś momencie swojego życia.

FAŁSZ: W pięciu wysokiej jakości badaniach amerykańskich uzyskano te same wyniki : statystycznie jedna na pięć kobiet zostanie zgwałcona w którymś momencie swojego życia.

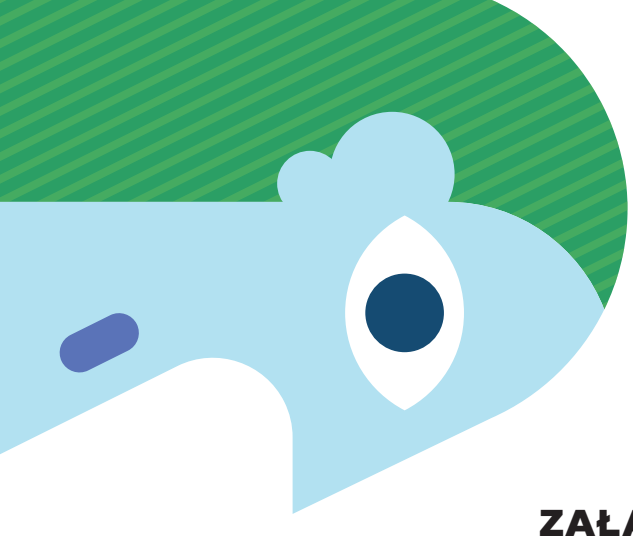

ZAŁĄCZNIK 9

Przez cały czas trwania ćwiczenia należy dotykać podniebienia czubkiem języka, tuż nad zębami.

Na początku zrób mocny wydech przez usta, możesz przy tym nawet wydać dźwięk.

Zamknij usta i przez 4 sekundy w spokoju, po cichu rób wdech nosem. Wstrzymaj oddech na 7 sekund, a następnie zrób jeden spokojny wydech przez usta licząc do 8.

Seria **x4**

Ważne jest, aby podczas oddychania mieć zamknięte oczy. Oddychać musimy bardzo spokojnie - wszystkie wdechy powinny być wykonywane przez nos, a wydechy przez usta mają być głośne.

Ćwiczenie **x10**

ANKIETA EWALUACYJNA SPEAKEASY

Droga uczestniczko/ Drogi uczestniku,

Mamy nadzieję, że dzisiejsze warsztaty Speakeasy były dla Ciebie ciekawe i mogłeś/ mogłaś dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy. Zależy nam na otrzymaniu od Ciebie informacji zwrotnej, dlatego będziemy bardzo wdzięczni za poświęcony czas i wypełnienie poniższej ankiety.

Czy warsztaty pozowliły Ci uzyskać odpowiedzi na pytania, które pijawiły się w Twoim życiu ?

ZDECYDOWANIE TAK	RACZEJ TAK	RACZEJ NIE	ZDECYDOWANIE NIE

Czy warsztaty dostarczyły Ci użytecznych wskazówek i technik dotyczących sposobów radzenia sobie w różnych sytuacjach w codziennym życiu?

ZDECYDOWANIE TAK	RACZEJ TAK	RACZEJ NIE	ZDECYDOWANIE NIE

Czy warsztaty dostarczyły Ci użytecznych wskazówek, które mogą być pomocne w kontakcie z innymi ?

ZDECYDOWANIE TAK	RACZEJ TAK	RACZEJ NIE	ZDECYDOWANIE NIE

Która część warsztatów podobała Ci się najbardziej i dlaczego ?

.....

Czy chciałabyś/ chciałbyś wziąć udział w innych warsztatach tematycznych?

TAK	NIE

Jeśli TAK, prosimy o wypisanie tematów, które byłyby dla Ciebie interesujące.

.....

Dodatkowy komentarz

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój
Kompetencje Wychowawcze Przyszłości
POWIAT OŚWIĘCIMSKI
UK - Butterflies LTD
Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

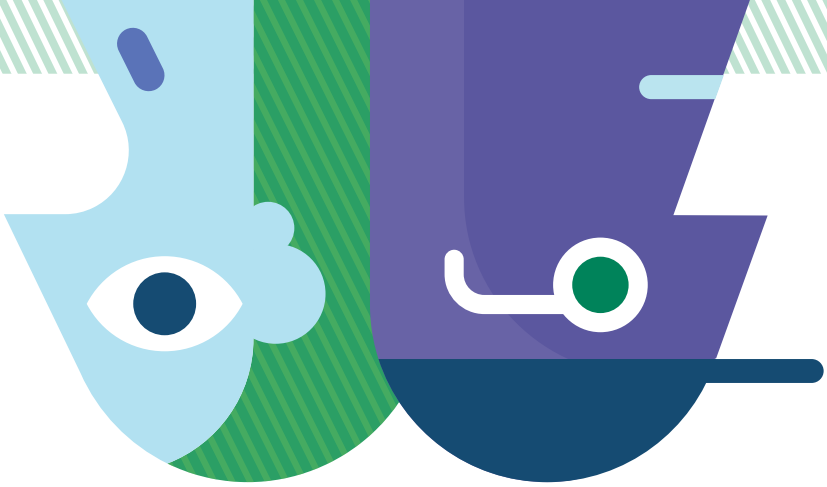

DYPLOM

.....

(imię i nazwisko uczestnika)

Wziął udział w warsztatach

Speakeasy

Kompetencje wychowawcze przyszłości – edukacja alternatywna

PLACÓWKA / ORGANIZACJA
PROWADZĄCY WARSZTATY
DATA
MIEJSCOWOŚĆ

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

UK - Butterflies LTD

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

EDUKACJA ALTERNATYWNA I DOSKONALENIE ZAWODOWE

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

UK - Butterflies LTD

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROJEKT REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020 WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

SPEAKEASY

SCENARIUSZ

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

EDUKACJA
ALTERNATYWNA
I DOSKONALENIE
ZAWODOWE